

3eisenbedrijfsleven

Pesten op het werk
Drie eisen

Bob van der Meer
E2V2, Rosmalen

Ik stel drie eisen aan een goede aanpak van pesten, geweld of ongewenste omgangsvormen op het werk.

1 De aanpak is in twee opzichten integraal

Eenzijds door het betrekken van alle partijen bij de aanpak, mijn vijfsporenaanpak van pesten. In mijn boekje Pesten op het werk een concrete uitwerking van deze aanpak, waaronder adviezen aan gepesten.

Anderzijds door pesten als onderdeel te zien van geweld. In mijn verklaringsmodel van geweld (1997) heb ik pesten geplaatst onder 'geweld tegen de ander'. Binnen bedrijven betreft dit het geweld tussen personeelsleden onderling, waaronder pesten; tussen personeel en leidinggevenden; leidinggevenden en personeel en tussen leidinggevenden onderling.

Om erachter te komen welke ongewenste omgangsvormen tussen deze geledingen mogelijkerwijs plaatsvinden is het afnemen van een eenvoudige enquête een goed middel. Op www.pestten.net is, onder de kopjes cv en bedrijfsleven, informatie over mijn werkwijze, waaronder de afname van een enquête, opgenomen.

2 Het probleem wordt structureel aangepakt

Wanneer mensen - of dit nu klussers in huis, scholen, leidinggevenden in bedrijven, politici, ministers of regeringen zijn - met problemen worden geconfronteerd (van der Meer, 1993), worden ze in eerste instantie vaak ontkend; als ze niet meer ontkend kunnen worden, worden de problemen ad hoc aangepakt; als dat het probleem niet oplost, wordt er een noodverband aangebracht; en, als ook dat niet meer toereikend is, analyseert men het probleem wel, maar meestal onvolledig.

Aangezien in elk stadium niet, niet-planmatig of planmatig wordt gesignaleerd, geanalyseerd, plannen worden opgezet en uitgevoerd, geëvalueerd, beschikken we over een methode om bedrijfs- of organisatieproblemen efficiënt aan te pakken en op te lossen: signaleren, analyse-ren, plan opzetten en uitvoeren, evalueren.

Omdat deze methode de kenmerken van de wetenschappelijke methode vertoont, houdt dit in dat we met de trits signaleren, analyseren, plan opzetten en uitvoeren, evalueren, beschikken over een toepassing van de wetenschappelijke methode op concrete bedrijfs- of organisatie-problemen, om welke reden het efficiënter lijkt directieleden, vertrouwenspersonen, bedrijfs-maatschappelijk werkenden en medewerkers/-sters van Afdelingen P&O, deze methode te leren toepassen dan hen op te zadelen met de aanpak van afzonderlijke of telkens nieuwe bedrijfsproblemen.

Wanneer deze methodiek wordt toegepast op het pestprobleem, is de conclusie dat we over niet veel, maar wel voldoende, middelen beschikken om het probleem effectief aan te pakken en op te lossen. Als volgt.

- Signaleren: signalen van pesten; directe signaleringsmogelijkheden; indirecte signalerings-mogelijkheden; het focused interview.

- Analyseren: het verklaringsmodel van geweld, zoals opgenomen in Pesten op het werk.

- Plan opzetten en uitvoeren: om mijn methode uit te testen en aan te passen heb ik een aantal pilotprojecten uitgevoerd. Het overzicht staat, onder de kopjes cv, bedrijfsleven en hoeveel mensen hebben aan de training meegedaan, op www.pestten.net.

- Evalueren: binnen deze projecten is tevens een aantal eenvoudige instrumenten ontwikkeld en uitgeprobeerd.

3 De aanpak leidt tot attitudeverandering

En de laatste eis is dat activiteiten om pesten te stoppen zouden moeten resulteren in attitudeverandering.

Aangezien een attitude bestaat uit drie componenten, de bovenste drie knoppen van www.pestten.net; en voor een blijvende attitudeverandering drie strategieën moeten worden toegepast, de onderste drie knoppen van de site, zullen in de toekomst onder deze zes knoppen de daarbij behorende producten worden geplaatst, met behulp waarvan bedrijven en organisaties een goed beleidsplan psychosociale veiligheid kunnen samenstellen..

Het lijkt ingewikkeld, het is het niet. Immers, het leidt tot concrete ondersteuningsactiviteiten. Een overzicht van deze activiteiten is, samen met de tarieven, onder de kopjes cv, bedrijfsleven en beschrijving ondersteuning, op www.pestten.net, geplaatst. Naast de onder deze kopjes genoemde workshops, zijn ook workshops over het behandelen van een gevalsbeschrijving: een brief van een op het werk gepeste werknemer; en de beantwoording van vooraf ingediende concrete vragen over (de aanpak van) pesten op het werk, mogelijk.

Bronnen

Meer, B. van der (1993). De Probleemaanpak. Nijmegen: Berkhout BV.

Meer, B. van der (1997). Pesten op het werk. Assen: Van Gorcum.

Dit boek is niet meer leverbaar. Een heruitgave wordt overwogen. Informatie hierover zal op de eerste pagina van www.pestent.net, onder het kopje Pesten op het werk, worden opgenomen.

Meer, B. van der (2004). Pesten op het werk, een aanpak, brochure en dvd, gemaakt in opdracht van de Nederlandse Stichting voor Psychodiagnostiek. Rosmalen: E2V2.

Deze producten zijn ook niet meer leverbaar. Het is echter de bedoeling dat voor de meest gangbare beroepen onderscheiden dvd's worden gemaakt. Onderhandelingen zijn hierover gaande.

Meché, J. van der & H. Korsten (2010). Zo doen wij dat bij de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Groningen: SoZaWe. Omgangsvormen in woord en beeld.

Dit product is het resultaat van een door mij binnen deze dienst, in nauwe samenwerking van de Afdeling P&O ervan, uitgevoerde professionaliseringsactiviteit rond het thema gewenste en ongewenste omgangsvormen.

c Bob van der Meer

E2V2, Rosmalen

b.vandermeer@home.nl

De inhoud van deze ondersteuning is bij de afdeling Registratie van de Belastingdienst Den Bosch als mijn geestelijk eigendom vastgelegd.